

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . „ 6—
 Četrť leta . . . „ 3—
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 #: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :::: popust. ::::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :::: popoldne. ::::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Zasramovanje se nadaljuje.

Javnosti je gotovo še dobro v spominu kruto žaljenje naših Poljancev, ki ga je zagrešila od učiteljeve Kukovec in ravnatelja Schreinerja spisana in urejena knjiga „Domoznanstveni pouk v ljudski šoli“, izdana po Šolski Matici. Koncem avgusta smo v dveh člankih to brezprimerno liberalno nesramnost ostro ožigosali. Naša odkritja so liberalce tako presenetila, da njihovo drugače tako zgovorno časopisje ni našlo besedice odgovora in je molčalo kakor grob. Še le sedaj po pretoku enega meseca so prišli liberalci toliko k sapi, da se skušajo oprati. Zatekli so se v zakotni ljubljanski „Dan“, v katerem opravičujejo svojo nesramnost s tem, da nadaljujejo s sramotanjem. „Dan“ od dne 23. t. m. namreč trdi, da je v o m i n o z n i k n j i g i v s e r e s.

Da bo javnost videla, s kakšnimi ljudmi imamo opraviti, kakšno je liberalno znanstveno in narodno-vzgojevalno delo ter kakšni so liberalni matadorji, pribijemo nekatera dejstva.

Knjiga „Domoznanstveni pouk v ljudski šoli“ je iz znanstvenega in pedagoškega stališča zelo slaba. V knjigi je vse polno napak, ki pričajo, da pozna pisateljica in urednik našo deželo zelo malo, da je bila roka, ki je knjigo pisala, zelo nevedna. Zlasti mnogo je krajepisnih napak in so za nekatere slovenske kraje porabljeni celo nemška imena — (Zbelovo, ne Plankenstein itd.). Imeli smo priliko, govoriti z odličnim slovenskim šolnikom, ki je knjigo odločno obsodil in rekel, da ima zelo veliko napak tudi v zemljepisnem oziru. Drugi znan pedagog nam je tudi priznal, da bo knjiga Slovencev zelo škodovala, ker se bodo naši nasprotniki na njo sklicevali.

Toliko o knjigi. Spisala je knjigo Eliza Kukovec, uredil pa ravnatelj Schreiner. Po naši in tudi splošni sodbi pada glavna odgovornost na ureditelja ravnatelja Schreinerja. Mož dobi za svoje urejevanje namreč tudi lepo plačilo, v primeri celo boljše, — kot pisatelj! Kdo pa je ta gospod Schreiner? Ta mož — voditelj liberalnega učiteljstva — je ravnatelj mariborskega učiteljskega, ki se je pod njegovim vodstvom za nas Slovence zelo poslabšalo. Prej je bilo na zavodu 3/4 Slovencev, sedaj jih pa še polovica ni več. Ta mož je tudi spraval na zavod za učitelja „velikega Nemca“ znanega Sernka iz Št. Lovrenca nad Mariborom. Kaj se to pravi, bo pokazala prihodnost. Schreiner je tudi tisti mož, ki je rekel znanemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Moro v Celovcu, da se „slovenski otrok nemškemu jeziku priučil le v nemški šoli.“ Na ta izrek slovenskega ravnatelja se je

Moro seveda skliceval, če so prišli Slovenci s svojimi zahtevami. Na ta način je Schreiner koroškimi Slovencev v njihovem težkem boju silno škodoval in jim še škoduje. Naj to zadostuje; sodbo o gospodu Schreinerju si po teh navedbah pač lahko napravi vsak sam.

H koncu še besedo na naslov učiteljsko-liberalnega „Dana“: Okoli binkošti se je v tem listu veliko pisarilo o napisu na novem poslopju okrajnega glavarstva v Mariboru. Prav! Toda, gospodje, če ste že v resnici tako narodno-radikalni in je po vašem naziranju edino liberalno učiteljstvo vzelo vso pravo narodnost v zakup, zakaj ne vidite samonemškega napisu na pročelju mariborskega učiteljskega. „Dan“, naroči svojemu dopisniku, da naj poizve, kdo je napravil ta samonemški napis in ožigosaj potem krepko tako postopanje! Bojimo se samo, da ne boš imel korajže, reči odkrito besedo, ker bi moral vdariti po lastnih ljudeh. Hic Rhodus . . .!

Toliko v označbo knjig, časopisov in ljudi, ki žalijo naše Poljance. Če bo treba, bomo rekli pa še kakšno in uverjeni smo, da tudi Poljanci ne bodo molčali. Bilo bi res tudi neumešno, če bi se pustili na tak grd način sramotiti od liberalnega učiteljstva in njihovih glasil, ki v resnici ne zasluži nobenega spoštovanja.

XIV. mednarodni protialkoholni shod.

Milan, 22. sept. 1913.

Točno ob 10. uri je bil otvoren shod v pritični dvorani kipov (sala delle statue) v gradu Castello Sforzesco. Kakih 30 držav je uradno zastopanih po svojih odposlancih. Najprej je spregovoril častni predsednik, senator De Cristofonis in izrazil veselje nad lepo udeležbo odposlancev raznih držav in protialkoholnih organizacij vsega omikanelega sveta, ki so se sešli, da rešijo važne probleme alkoholnega vprašanja. Nato spregovoril predsednik pripravljalnega odbora dr. Filippetti, po poklicu zdravnik, po mišljenju strasten socialist in framason, pozdravi navzoče, omeni glavne točke, ki jih ima rešiti kongres in otvori shod. Zastopnik vlade, državni podtajnik Falcioni, pozdravi shod v imenu kralja in ministrstva. Njegove besede so bile razločne in energične. Vspodbujal je kongresiste, naj se nikar ne stršijo potežkoč in natolcevanja v boju proti najhujšemu sovražniku človeštva. Povdarjal je, da zadnja leta tudi med italijanskim narodom gine stara, lepa

čednost — treznost, z alkoholizmom pa se močno širi tudi tuberkuloza in raste mortaliteta. Po pozdravu prefekta milanske provincije in župana milanskega mesta so prišli na vrsto zastopniki zunanjih držav, in sicer po alfabetičnem redu. Avstro-ogrski zastopnik je govoril laško in francosko (kot zastopnik ogrske vlade). Omenil je poljski, češki in katoliški protialkoholni shod (slovenskega seveda ne). Sicer bi pa naš zastopnik lahko veliko več povedal, kar se pri nas ni storilo, kakor pa, kar se je. V tem oziru zaostaja naša zakonodaja daleč za drugimi državami, zakaj naš dični parlament z vlačo vréd se še ni mogel povzdigniti iz močvirja alkoholizma, da bi nam ustvaril primerno postavo zoper nečuvno zlorabljanje alkohola.

Kot prvi govornik dnevnega reda je nastopil rimski profesor Marchiafava ter govoril o p a t o l o g i j i a l k o h o l a. Mož je na tem polju prva avtoriteta na Italijanskem. Njegov govor je bil zelo jedrnat, žal, da ima slaboten, zamolkel glas in ga je v neakustični dvorani malokdo razumel. Opisal je kot strokovnjak, kako strašno deluje alkohol na srce, kako povzročuje arteriosklerozo (zvpapnenje žil), kako razdeva živčevje, kako različno se individualna narava upira vplivu alkohola (kar mnoge zelo moti, ker iz posameznih slučajev sklepajo, da alkohol ni nevaren). Najhujše opustošenje povzročuje v možganih, s čemur so v zvezi pogubne spremembe v fizičnem, psihičnem in moralnem redu. K sklepu je izrazil željo, naj bi shod razpršil pogubne zmote glede alkohola; če se odstrani ali omeji to zlo, pade glavni vzrok človeške bede, s treznostjo se človeštvo zboljša, spolni, povzdigne.

Popoldne je bila ob dveh druga seja v kraljevi vili. Govorili so najprej zastopniki raznih držav, ki niso pred poldnem prišli na vrsto, med njimi zastopnik Srbije, dr. Danič iz Beograda, ki je v nemškem govoru povdarjal, kako je srbski narod ravnokar premagal stoletnega zunanega sovražnika, drugi, nič manj nevaren, znotranji sovražnik, alkohol, je še pa ostal. A med srbskim narodom se bolj in bolj širi spoznanje tega sovražnika.

Potem so razni govorniki govorili v francoskem, angleškem in nemškem jeziku, kako alkohol moralno uničuje človeka.

Zvečer imajo poseben sestanek zdravniki in abstinenti učitelji.

Od strani milanskega meščanstva ni udeležba kaj posebna, kar je razumljivo, ker imajo razprave bolj akademičen značaj. Glavna stvar je, da se vodilni krogi zainteresujejo za alkoholno vprašanje. Iz

PODLISTEK.

Kriva prisega.

(Povest; spisala Marica Topolnikova.)

(Dalje.)

„Nič se ne bom pripravljala, nimam nobenega spoštovanja do tistih tvojih imenitnih gospodov, čeprav jih še nisem videla. Tudi mesa ne bom kuhala, imajo ga v mestu dovolj!“

„Tukaj sem jaz gospodar! Ti boš skuhala meso in boš postregla mojim gostom!“

„Vem, da si ti gospodar. Tudi stregla bom gostom, samo ne tistim iz mesta, ampak našim domačim vaščanom, ki so poštenji ljudje.“

„Pojdi se solit s tvojimi zabitimi kmetavzarji, ki nič ne razumejo, ki se s teboj vréd klanjajo farovškim črnim oderuhom, ki nas le odirajo pod pretnostjo in lažmi o Bogu in veri. Veš, povem ti enkrat za vselej, da nisem več otrok, ki vse veruje, kar mu kdo natveza, da so mi v naprednem društvu odprli oči, da sem še o pravem času spoznal hlinjene prilizovalce, ki skrbijo le za svoj žep . . .“

Sedaj je vedela Rezika dovolj. Slutila je, da je mož na napačni poti, a da je že tako daleč tega si ni mogla misliti. Vendar še ni obupala popolnoma. Sklenila je sedaj še bolj goreče moliti za njega ter ga z lepim vzglednim življenjem spraviti nazaj na pravo pot.

Popoldne pridrvi res kočija ter se ustavi pred Koprivnikovo gostilno. Iz nje stopi šest takoimenovanih „naprednih gospodov“ v že precej ponošenih, po mestnem kroju narejenih oblekah. Bili so različni pisarji in trgovski pomočniki. Kaj boljšega ni bilo med njimi.

Jože jim hiti ves srečen naproti. Pomaga enemu in drugemu iz voza, vzame temu in onemu površnik in zavojčke ter jih pelje v hišo.

„Hvala, hvala, gospod Koprivnik. Si bomo že sami nosili svoje stvari“, so se branili nekateri.

„O, prosim, prosim! Ampak ni težko in tako že zahteva manira“, de ves srečen Jože, kateremu je laskalo, da so ga klicali „gospoda.“

V hiši je bilo vse pripravljeno. Hitro so posedli in željno mlaskali z jeziki pri pogledu na najboljšo kapljico, ki je stala pripravljena na mizi.

Jože jim je stregel sam. Pridno je nosil vino in nalival, kolikor je pač hotel kdo piti. Prinesel jim je tudi mesa brez Rezikine vednosti. To je kaj dobro prijalo dostikrat lačnim in žejnim želodcem mestnih „škricev.“ Hvalili so Jožeta in njegovo dobro kapljico, kolikor so pač mogli. Pravili so mu, da niti še v najboljšem hotelu v mestu ne pijejo tako izvrstnega vina, kakor pri njem.

Take pohvale so mu posebno laskale. Tega pa revež ni vedel, kako se smejejo za hrbtom njegovi gostoljubnosti in da še tistega najboljšega hotela v mestu niti videli niso . . .

Proti večeru se spomni eden „gospodov“, da je Jože oženjen. Hitro ga vpraša, kje ima „gospo so-progo.“

„Gotovo je tudi vesela vašega napredka ter si šteje v čast, imeti moža, katerega ne vežejo več verige zmot k veri in Bogu in kateri ni več suženj duhovščine, ki straši ljudi s peklom, če prav sama še tega ne verjame. Kaj ne, gospod Koprivnik?“

„Do sedaj se še ne zaveda teh prevar, a pač upam, da ji bom v kratkem odprl oči. Jaz sem gospodar pri hiši in moja mora veljati.“

„Bravo, bravo, gospod Koprivnik, živeli!“ kričijo vsi na enkrat.

Jože pa skoči med tem na vrt k ženi, da jo predstavi gostom.

Stregla in pogovarjala se je zopet z vaščani, ki so sedeli pod znano nam lipo, a ne več v tolikem številu, kot prej.

Jože se jim je zameril s svojim obnašanjem in za to so šli rajši v sosednjo vas k sosedu Mohorku. To je bil mož kremenitega značaja. Bolj ubog, kakor bogat, je živel skromno, a pošteno in pravično.

„Ti, Rezika, pojdi vendar nekoliko v hišo, gospodje te želijo videti“, reče s sladkim glasom Jože svoji ženi. A drugih niti ne pogleda, v svesti si, da je dosti preponižno, ako on, naprednjak, govori z neumnimi kmeti.

„Nikakor ne grem, Jože! Vsakokrat sem te še ubogala, a tukaj te ne morem. Nisem enakega mišljenja in zato ne spadam v to družbo. Tudi za-te bo boljše, ako ostaneš tukaj pri domačinih, s katerimi si skupaj preživel dokaj veselih dni. A te vragove poženi čez prag!“

„Tako, tako, gospode, kateri so me iz neumneža napravili za neodvisnega človeka, imenuješ pa ti vragove. Čakaj ti, učil te še bom kozjih molitvic. Ti si moja žena, ti me imaš ubogati!“

In zgrabil jo je ter vlek v hišo.

Sedaj je pa tudi v vaščanih zavrela kri. Planili so po koncu in mu iztrgali jokajočo ženo.

„Kaj, ali je tako ravnanje z ubogo, pridno ženo krščansko? Kaj ti je storila hudega? Priče smo vsi, da nič, če pa noče k tisti tvoji družbi, ni nič hudega“, rekel je eden glasnejše kot drugi.

„No, jo pa le imejte, to svetnico. Vendar vam povem, da sem tukaj jaz gospodar in da mi ni treba nič več hoditi sem delat nemira. Dobim iz mesta gostov, kolikor jih hočem, pametnejših kot ste vi.“

„Dobro, dobro, le imej jih, ampak videli bomo, kak konec bo vse to imelo.“

Polagoma so se razšli, s trdim sklepom, ogibati se Koprivnikove gostilne tako dolgo, dokler se Jože ne spremeni. Le Rezika se jim je smilila.

Gospodje so skozi okno videli cel prizor. Hvalili so Jožeta, da je energičen mož, ki ima korajžo, da pokaže ne le svoji ženi, ampak celi vasi, da ni

shoda se jasno vidi, da je za katoličane skrajni čas, da se poprimemo energično dela, drugače se bodo te velehumanitarne zadeve polastili prostozidarji in socialisti. (Stati v tem oziru hladno ob strani in v epikurejski brezbriznosti srkati naprej sladko vince, bi bilo izdajstvo svete stvari.)

Izmed Slovencev sta v zapisniku, udeležencev zaznamovana Anton Mrkun iz Kranjskega in prof. Kovačič iz Maribora, kateremu so pa Italijani v tiskanem zapisniku izpicali ime v Horany. Izmed drugih narodov je posebno veliko Angležev, Nemcev in Švicarjev. Tudi Dancev in Ogrov je precej.

Opazka k mednarodnemu protialkoholnemu kongresu.*

V 108. številki „Straže“ ste objavili pismo iz Milana o tamošnjem XIV. mednarodnem protialkoholnem kongresu. V tem pismu se nahaja stavek: „Protialkoholni shod je mednarodna in nadstrankarska prireditve.“

To bi moralo biti res, pa ni res. Boj proti alkoholizmu, to je boj proti pijančevanju, je vojska, ki so jo Slovenci zelo primerno nazvali „sveta vojska.“ Vsi kulturni narodi se drug za drugim vzdigujejo na ta boj. Pijančevanje je socialno zlo, nesreča za vsak narod; in čim manjši je narod, tem bolj občuti to hudo zlo. Častno delo je torej, poseči v ta boj in skušati iz ljudstva iztrebiti to nesrečno zlo — pijančevanje.

Že enkrat pa sem na tem mestu povdarjal in povdarjam zopet, da svetovno organizacijo protialkoholnih bojevnikov vodijo — framasoni. Polastili so se tega humanitarnega gibanja, da bi zanesli frama-sonske ideje v širše kroge. Oporekali mi bodo: dobra ideja je dobra, naj pride od koderkoli. Jaz pa pravim narobe: Dobre ideje se polaste framasoni, da pod lepim, nedolžnim plaščem humanitete pridigujejo svoje ideje in nazore. Opozarjam samo na uvodni članek iste „Stražine“ številke in pravim: tudi anti-alkoholizem je v službi framasonov, kakor literatura, časopisje, vseučilišča, higijena, humaniteta, socializem in Bog ve, kaj še vse. Kar se pa tiče gorajšne trditve, opozarjam samo na listo permanentnega odbora protialkoholnih kongresov. Svojedobni IX. kongres me je popolnoma prepričal o tem, da je prirejanje internacionalnih protialkoholnih kongresov — frama-sonska politika.

—b—

Na Balkanu.

Bolgarsko-turška mirovna pogodba je podpisana in toliko zaželjeni mir na Balkanu je zagotovljen. Za koliko časa, seveda ne ve nihče, dasiravno se formalno vsak mir sklepa na — večne čase, le da se ta večnost znatno razlikuje od večnosti, kakor jo navadno pojmi človeštvo. Mir je torej sklenjen in balkanskim državam se vrača doba, v kateri naj se začelijo rane, ki so jih jim zadali skoraj ololetni krvavi boji. So sicer še nekatere stvari, ki jih je treba urediti, tako na primer meja med Srbsko in Crnogoro, meja med Srbsko in Grško, in konečno meja Albanije proti Črnigori, Srbski in Grški; toda upati je, da se vse te stvari uredi v najkrajšem času mirnim, prijateljskim potom in da je s sklenitvijo bolgarsko-turškega miru konec velike tragedije, ki se je odigravala na Balkanu.

Če pogledamo danes na zemljevid balkanskega ozemlja, se je pač ta zemljevid znatno izpremenil, a izpremenil se je tako, kakor pač niso pričakovale še niti balkanske države, niti tista Evropa, ki je povsod prihajala prepozno, a posebno pa še tedaj, ko so se začrtavale glavne črte novega balkanskega zemljevida. Edino, kar se je posrečilo Evropi, je ona nesrečna Albanija, o kateri se še danes za gotovo ne ve, kaka bo in ali — sploh bo; če pa bo, pa bo najbrž le tisti kamen, ob katerem se bo ob vsaki priliki spotalak mir na Balkanu in menda v Evropi. Saj se že kaže sedaj, da je zastoj vse prizadevanje interesiranih velesil, da bi se napravil red v tej Albaniji, saj že kaže vse, da ne bo trajalo dolgo, da si ti ljubljenci velesil, posebno pa Avstrije in Italije, v najkrajšem času sami skočijo drug drugemu v lase. In

* Priobčujemo zgorajšnje vrste, ki nam jih je doposlal odlični somišljenik, ne kakor da bi hoteli oporekati milanskemu dopisniku, temveč ker krepko potrjujejo poziv, izražen ravno v današnjem milanskem pismu, da se morajo katoliški krogi pričeti bolj zanimati za protialkoholno gibanje. Potem bo tudi izginilo dvojno mnenje o mednarodnih protialkoholnih kongresih. Sicer je pa to za nas Slovence že sedaj precej ne-bistveno, ker imamo našo „Sveto vojsko.“

več „zapeljan“ kristjan, ki bi po verskih naukih bil takorekoč vjetnik brez prostosti, ki niti ne sme vedeti, da živi, ampak bi se na vsak najmanjši pregrešek moral trkati na prsi in prositi nekega Boga odpuščanja, katerega nikoli ni bilo in ga nikdar ne bo . . .

Sledili so potem različni govori naprednih modrijanov, katerih glavni namen je bil, hvalliti in poveličevati Jožeta ter mu na tak način prazniti sode. Ko so začutili, da so že precej vinjeni, so se poslo-vili. Jožetu so pa seveda kaj radi obljubili, da ga v kratkem zopet posetijo . . .

(Dalje prih.)

saj je vendar preznačilno, da je član takozvane albanske vlade, Essad paša, pustil na cedilu svoje tovariše-ministre v Valoni in se preselil v Drač, zahtevajoč, da se vlada premesti iz Valone v Drač.

Splošno je tudi znano, da Arnauti s severa nikakor ne žive v prijateljskih razmerah z južnimi svojimi brati in da so se vedno vršili med njimi krvavi boji. In ta nasprotstva tudi danes še niso ublažena niti najmanje, in listi že poročajo o spopadih med severnimi in južnimi plemeni. K tem plemenskim nasprotstvom pa je treba priračunati še versko sovraštvo. V severni Albaniji je nekaj plemen, ki se smatrajo za katolike, srednja Albanija je skoraj izključno mohamedanska, na jugu in iztoku pa ima tudi pravoslavje svoje pristaše. Essad paša je trd mohamedanec in hoče imeti zagotovljeno absolutno nadvlado mohamedanstvu nad krščanstvom ter ima kot tak na svoji strani najmočnejša in tudi najkru-tejša plemena. Valonska vlada ni ne tič ne miš in pleše danes, kakor jej piska Italija, jutri pa se zavrti zopet po zvokih avstrijske himne. Za seboj pa nima menda nikogar, k večjemu tiste, ki se bodo toliko časa stiskali okoli vladnega korita, dokler se bodo v to korito stekale avstrijske krone in italijanske lire. Kakor hitro se ustavi ta dotok, pa izgine tudi valonska vlada in njeni pristaši.

Razun tega bo nova Albanija tvorila najnevarnejšo sporno sfero med nami in Italijo. Že od nek-daj je vzhodna obal Adrije za nas in našo) sosedo zelo delikatno vprašanje, sedaj ko je ta obal av-tonomna, se bo pričela tekma še tem bolj in nevarnost diferenc bo še tem večja. Že se kažejo prva znamenja nezaupanja in že visi nekako v zraku gotovost, da bo Albanija pokopala že itak hladno zvezo Avstrije z Italijo. Le preveč opravičen postaja strah, da bo Albanija za nas v doglednem času vir novih ogromnih žrtev, da postane za nas lahko — usode-polna!

Mirovna pogodba med Bolgarsko in Turčijo.

Carigrad, dne 22. septembra. V zadnji se-ji turških in bolgarskih delegatov je bilo izdelanih od 13 do 14 členov pogodbe 9 členov. Mirovna pogodba bo podpisana dne 23. ali dne 25. t. m.

Uvodoma se razlikuje ta mirovna pogodba od londonske mirovne pogodbe v tem, da ne govori o — večnem prijateljstvu med Turčijo in Bolgarsko, kakor ona pogodba.

Člen 1 določa meje, kakor znano.

Člen 2 urejuje narodnostno vprašanje. Prebi-valci onih krajev, ki pripadejo Bolgarski, imajo štiri leta pravico za izselitev. V teh štirih letih Bolgari ne bodo vršili v teh novih pokrajinah nobenih a-sentacij.

Člen 3 urejuje pravice muzlimanov, ki naj bo-do enakopravni s kristjani.

Člen 4 prepušča upravo nakupa muzlimanskim občinam.

Člen 5 govori o splošnem premirju.

Člen 6 določa, da morajo Turki izprazniti one kraje, ki pripadejo Bolgarski, tekom dveh mesecev.

Člen 7 določa podrobnosti glede izmenjave u-jetnikov.

Člen 8 sprejema londonski traktat v toliko, v kolikor ne nasprotuje novim bolgarsko-turškim določ-bam glede miru.

Člen 9 določa, da stopi mirovna pogodba v ve-ljavo z dnem podpisa te pogodbe.

Bolgarski delegati so resignirali na zahtevo, da naj ima Bolgarska pravico vzdržavati naj bojišnih spomenike za padle junake.

V posebnem protokolu se določa, da plača Bol-garska Turčiji odškodnino za rekvizicijo v Traciji v dobi okupacije.

Vprašanje, ali naj Turčija plača Bolgarski tu-di stroške za preživljanje ujetnikov, se določi pa na haaškem razsodišču.

Carigrad, dne 23. septembra. Bolgarsko-turška komisija je imela včeraj sejo, v kateri se je razpravljalo o vprašanju vakufa. Pojavile so se tež-koče, ker zahteva Turčija sedaj tudi ureditev vakuf-skega vprašanja v stari Bolgariji. Prihodnja in naj-brže zadnja seja se vrši jutri.

Proti krvni osveti.

Albanska korespondenca poroča iz Skadra: Severoalbanski rodovi so izdali takozvano „beso“, v kateri prisegajo, da odpravijo dosedanjo krvno osve-to in izključijo vsakega, kdor bi se pregrešil v tem oziru.

Proglasitev srbskega kralja za srbskega carja.

„Vossische Zeitung“ poroča iz Petrograda, da nameravajo proglasiti Srbi v najkrajšem času kral-ja Petra za srbskega carja.

Avstrijsko-bolgarska vojaška konvencija?

Londonska „Morningpost“ poroča iz Bukareš-ta, da je Rumunija nekaj dni prej, predno je mobili-zirala, izvedela, da obstaja med Avstro-Ogrski in Bolgarijo vojaška konvencija, po kateri naj bi Bol-garija za slučaj avstrijsko-ruske vojske z 200.000 vo-jaki zasedla Dobrudžo, Avstrija pa Moldavo.

Essad paša dolži albansko vlado ponever-jenja.

Skader, dne 23. septembra. Essad paša je poslal po svojem tajniku konzulatom v Skadru iz Drača brzojavko, v kateri naznanja, da je po zrelem prevdaru sklenil, da ne pripozna več provizorične vlade v Valoni, ki tvori veliko nevarnost za mlado državo. Essad paša izjavlja, da smatra za Albanijo

krepko vlado pod njegovim predsedstvom na čelu bo-dočega ministrstva za neobhodno potrebno, da zasi-gura svoji domovini boljšo bodočnost. Tudi je Essad paša prisiljen, da od provizorične vlade takoj zahte-va natančen in specificiran obračun o onih denar-jih, ki so prihajali iz Albanije same kot dohodki na carini in davkih, kakor tudi obračun o denarjih, ki so prihajali iz tujezemstva (iz Avstrije!) v Valono, sicer bi on sam prevzel preiskovanje o poslovanju s temi denarji od strani članov provizorične vlade. Govori se namreč, da je izdala vlada v Valoni že od aprila tega leta sem več milijonov frankov, ne da bi jih bila vknjižila, vsled česar je postal sum o pone-verbi teh denarjev opravičen.

Egejski otoki.

Dunaj, dne 23. septembra. V avstrijskih di-plomatičnih krogih se zatrjuje, da sta se Avstrija in Italija sporazumeli, da takozvani mali Egejski otoki, ki so danes še pod italijansko zastavo, ne smejo pri-pasti nikdar Grški, ker bi bilo potem Egejsko morje zaprto grško morje.

Politični pregled.

Važna vojaška konferenca.

Dunaj, dne 22. septembra. (Korespondenčni biro.) Danes popoldne je prišel v pisarno ministrs-kega predsednika grofa Stürgkha vojni minister vi-tez pl. Krobotin, kjer se je v navzočnosti deželno-brambnega ministra barona Georgija vršila več ur trajajoča konferenca. Pogovor je veljal zvišanju vo-jaškega stanja, kakor ga želi vojna uprava ter s tem združenemu zvišanju rekrutnega kontingenta. Raz-motrivala so se tudi še druga vprašanja, tičočča se razvoja naše armade, osobito izpolnitve naše arti-lerije. Ravno o tem je bil že pred dnevi pogovor z ogrskim ministrskim predsednikom. Ti pogovori so bili za sedaj le informativnega značaja in se sma-trajo za predpogovore skupne ministrske konference, ki se bo v kratkem vršila.

Za drugo češko vseučilišče.

Po Češkem, Moravskem in v Šleziji se je vrši-lo v nedeljo čez sto shodov, na katerih se je zahte-vala ustanovitev drugega češkega vseučilišča in si-cer v Brnu. Na vseh teh zborovanjih so bile spreje-te enako se glaseče resolucije.

Prestolonaslednik.

„Rheinisch-Westfälische Zeitung“ zabelezuje govoricu, ki je razširjena med generali v Berlinu. Nemški cesar je z ozirom na bojaželjno pisavo du-najskega časopisja, predno se je sestel v Springeju s prestolonaslednikom nadvojvodom Franc Ferdinan-dom in z ozirom na poziv nekega lista v rajhu, da naj nemški cesar agresivno nastopi, baje rekel nad-vojvodi: „Zdi se mi, da ti preveč rožljaš z — mojo sabljo!“

Bosna.

Nesrečna roka naše politike se posebno jasno kaže tudi v Bosni. Odkar ima ta naša nova pokraji-na ustavo, so krize na dnevnem redu. Glavni vzrok je, ker noče skupna vlada v teh pokrajinah inavgurirati poštene in odkritosrčne politike, temveč si sku-ša pomagati z izrabljanjem devize: „divide et impe-ra!“ Tako izigravanje ene stranke proti drugi se pa na daljši čas seveda ne more obnesti in mora priti do popolnega bankrota celega sistema. In je že prišlo! V Bosni je nesrečna naša politika sedaj prija-drala že tako daleč, da je sovražena v vseh taborih. Ogorčila je Hrvate, katerim je prepovedala ustano-vitev kluba Stranke prava kot nekaj „državi nevar-nega“, odbila si je moltime in Srbi, ki ji že dolgo časa niso bili naklonjeni, hočejo porabiti sedanje zmede, da se maščujejo.

Finančni minister Bilinski se je bil odločil, sklicati za drugo polovico oktobra bosanski sabor. Stopil je že v stik s strankami, da bi zvedel njihove želje in pripravil pot delazmožnemu zasedanju. Kar čez noč so se pa razpršili vsi vladni upi. Vsled ne-strpne srbske politike, ki hoče nagajati vladi, a je gorka tudi Hrvatom, osobito dr. Stadlerju, so se po-gajanja razbila in 12 srbskih poslancev je odložilo svoje mandate. Podpredsednik sabora, Srb Sola, je že bil pri deželnemu šefu izm. Potioreku, kateremu je podal svojo demisijo. Delazmožnost bosanskega sabora je s tem pokopana in gospod Bilinski lahko uvidi, da so upi, ki so se stavili vanj, zaman; da je njegova politika doživela fiasko. Zmede v Bosni so večje in nevarnejše, kot kdaj prej.

Odstop šefa generalnega štaba Conrada pl. Hötendorfa?

Graški in drugi listi poročajo, da namerava odstopiti šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzen-dorf, ker so baje nastale med njim in prestolonasled-nikom povodom velikih vojaških manevrov na Češkem neka nesoglasja. Dunajska „Reichsposta“ pa od-stop odločno zanika.

Italija.

Poštnega ministra Calissana, je dne 21. t. m. tekom govora na nekem banketu zadel mrvoud in se je na mestu zgrudil mrtev na tla. Listi se ga spomi-njajo v prisrčnih posmrtnicah.

Iz socialne demokracije.

Ob koncu socialdemokratskega kongresa v Je-ni je bil za predsednika socialdemokratske stranke na Nemškem izvoljen poslanec Haase s 467 glasovi, in na mesto umrlega Bebela poslanec Ebert s 433 glasovi.

Grški kralj Konstantin v Parizu.

Iz Berolina je prišel grški kralj v Pariz. Da se je med tem zabrisal slab vtis njegovega govora v nemški prestolnici, je napravil majhen ovinek preko Londona. Ker je tudi grška vlada napela vse moči, da bi razpršila nevoljo Francozov in ker se je najbrže tudi Konstantin sam kesal svojih nepremišljenih besed, so Francozi res pozabili na ono, kar je bilo in so Konstantina slovesno in pristrčno sprejeli. V nedeljo, dne 21. t. m. je sprejel najprvo kralj Konstantin francoskega, zunanjšega ministra Pichona v avdienci. Nato je odšel v Elysee in podelil predsedniku Poincareju veliki križec Odršenikovega reda. Dineja, ki je bil prirejen na čast kralju, so se udeležili tudi ministrski predsednik Barthou, zunanji minister Pichon in vojni minister. (Tekom dejeunerja je napil Poincare kralju Konstantinu in ga zagotovil, da so čustva Francije do Grške nespremenjena, in da ostane Francija lojalna prijatelj Grške, kakor je bila vedno. Kralj Konstantin se je v odgovoru zahvalil za pozdrav in besede, v katerih je Poincare naglašal nespremenjena čustva prijateljstva Francije do Grške. Zagotavljal je Poincareja, da Grška to prijateljstvo Francije visoko ceni in da polaga največjo važnost na to, da se ohranijo tradicionalni dobri odnošaji med obema državama. Konstantinov govor, s katerim je nekako preklical svoje slavospeve na nemško armado v Berolinu, je vzbudil v nemških krogih precejšnjo nevoljo. Z neprijazno resignacijo konstatirajo nekateri nemški listi, da bo ostala Grčija še nadalje v odvisnosti od svojega bogatega — francoskega strica. Lov za grškim kraljem, ki so ga v Berolinu tako spretno aranžirali, se je Nemčiji ponesrečil. Konstantin se je skesal in Francozi so mu vse odpustili.

Naše prireditve.**Posavski mladeniški shod v Brežicah**

je hotel neprestani dež sicer skoro preprečiti, toda vrli fantje sosednjih župnij se niso dali ustrašiti. Iz Rajhenburga in Vidma so se pripeljali na lepo okinčanih vozeh. V cerkvi je častiti gospod kaplan Lasbacher iz Vidma mladeničem priporočal krščansko odločnost in gorečnost.

Na zborovanju, ki ga je vodil mladenič Setine, je v imenu S. K. S. Z. gospod dr. V e b l e iz Celja razpravljal lepo o namenih in nalogah naše izobraževalne organizacije.

Veliko priznanja je žel s svojim govorom tudi gospod poslanec P i š e k, ki je slučajno došel na ta shod.

Govorili so še gospodje Gaberc, Spindler, jur. Marincsek, dva mladeniča celo iz Dramelj pri Celju. A posebno navdušenje je izzvalo, ko se je prečital pozdravni brzojav mladeniča iz Budimpešte, ki pa se je tudi sam pripeljal na shod ter fantom navdušeno govoril — brat Sever iz Ormoža. Nekateri govori so radi prepričlega časa morali celo izostati.

Po večernicah je brežiško izobraževalno društvo vprizorilo igro „Tri sestre“, ki je mnogobrojno občinstvo izbirno zabavala, pa znabiti katerega ali katero tudi kaj poučila. Ker je vreme videlo, da le ni moglo pokvariti lepe prireditve — za kar so liberalčki in nemškutarji tiho in glasno toliko prosili — se je konečno nebo lepo zjasnilo, da smo se vsi tem vselejše razšli.

Zibika.

Če prav je v nedeljo celo dopoldne neusmiljeno deževalo in je bila cesta proti Pristavi deloma pod vodo, se je vendar popoldne, ko se je zopet malo prikazalo solnce, nabralo toliko kmečkih posestnikov v bralnem društvu, da je bila prostorna nekdanja šolska sobana in lopa polna.

Govoril je gospod dr. Fr. J a n k o v i č poldrugo uro o delu v parlamentu, o deželnem zboru, političnem in svetovnem položaju. Navzoči so ga poslušali z veliko pozornostjo in očitnim razumevanjem.

Gospod Pevec je izražal različne želje glede prepotrebne ceste, ki bi naj vezala Zibiko s Pristavo in z Belim ob šmarski cesti, in glede načina, kako se vršijo komisije za odpis davka v po toči in mrazu oškodovanih vinogradih. Konečno je predlagal še velečastiti gospod župnik Krajnc resolucijo, da se izreka vsem poslancem Slovenske kmečke zveze popolno zaupanje, kar se je enoglasno sprejelo.

Raznoterosti.

Deželni zbor. Radi deželnega zbora je konfiriral danes dr. Korošec z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom.

Iz učiteljske službe. Razpisano je mesto učiteljice v Selah pri Ptuj. Prošnje do dne 15. oktobra na krajni šolski svet Sela, pošta Ptuj.

Iz šole. Na ljudski šoli v Apačah je oddati mesto nadučitelja; prošnje do dne 17. oktobra na krajni šolski svet v Apačah.

Iz poštne službe. Za poštne pomočnike sta imenovana narednik Franc Pokorny za Weiz in računski podčastnik Karol Neumann za Celje. Poštna oficijantinja Marija Ivanc v Ljutomeru je imenovana za poštarico na Dobrni pri Celju. Za poštne oficijantnje so imenovane: Pavla Schön za Ljutomer, Stefanija Jerše za Eisenerz, Ana Brkal za Voitsberg,

Jerica Grisold za Sevnico. Prestavljena je na lastno prošnjo Julija Slanker iz Hafendorfa v Loče.

Orožniška ekspozitura na Fali ob Dravi. Ker se tukaj gradi elektrarna, je z dnem 19. septembra nastanjena v Fali orožniška ekspozitura, obstoječa z dveh mož, za dobo grajenja elektrarne, to je za približno štiri leta.

Odkritje spomenika Klementa Marije Hofbauer na Dunaju. Dne 21. t. m. predpoldne se je vršilo slovesno odkritje spomenika Klementa Marije Hofbauera, ki je bil leta 1909 prištet svetnikom. Spomenik se nahaja ob vshodni apsi minoritske cerkve. Odkritju so med drugimi prisostvovali nadvojvoda Peter Ferdinand kot zastopnik cesarja, knez nadškof dunajski dr. Piffl, naučni minister pl. Hussarek, župan dr. Weisskirchner ter odposlanstva raznih dunajskih katoliških moških in ženskih kongregacij.

„Alter schützt vor . . .“ „Slovenec“ poroča: „Novo stranko snuje dvorni svetnik Fran pl. Šuklje, kakor se nam poroča o njegovih obiskih po deželi. Tudi se bavi z ustanovitvijo sladkornih tovarn, za katere nabira delničarjev. Baje potrebuje za to 16 milijonov kron in mnogo pese. O vspehu te akcije bomo še poročali, zlasti ker se je izrazil, da hoče kandidirati na lastno pest in pripravlja novo brošuro o deželnih financah, ker je prva dosegla popolen nevspeh.“

Vprašanje na gospoda ravnatelja Schreinerja. „Slovenec“ poroča: „O priliki 25letnice liberalne učiteljske organizacije v Ljubljani je tajnik med drugim javno poročal tudi to-le: „Brezplačno so se pošiljali „Zavezini“ listi v prav tolikem številu, kakor doslej, na vsa učiteljišča, kjer so slovenske učiteljiščne in učiteljiščni . . .“ Brezplačno so torej kolportirali med učiteljski naraščaj tudi „Učiteljskega Tovariša“, ki s takim sovraštvom napada katoliško učiteljsko organizacijo na Kranjskem. Ali smo zares tako daleč, da se sme kaj takega nemoteno širiti in razpečavati med dijaštvo, ki bo poklicano, da enkrat vzgaja deco našega ljudstva? Ni čuda, če je ljubljanska pripravnica preplavljena s tem časopisom, da se množe vrste svobodomiselnih zlasti med mlajšim učiteljstvom. Zadnji čas je, da se enkrat za vselej zapre takim listom pot do učiteljskega naraščaja. Vprašamo: Ali more „Učiteljski Tovariš“, kakoršen je zadnji čas, likati bodoče vzgojitelje? Ali ne bo podrl vsega, kar skrbni zidarji sezidajo? Ali ne bo razdeljal vseh verskih idealov v sročih mladih pripravnikov? Kdor izmed prizadetih činiteljev ima oči, naj izpregleda! — Mi bi tej „Slovenčev“ notici dostavili samo sledeče vprašanje na ravnatelja mariborskega učiteljišča, gospoda Schreinerja: Gospod ravnatelj, ali vam je znano, da prihaja na Vaše učiteljišče okrog 40 izvodov „Učiteljskega Tovariša“, katerega mora „Slovenec“ tako ostro obsoditi? Ali veste, kako se ta list kolportira in deli? Kaj mislite ukreniti, da naš učiteljski naraščaj ne bo izroččen pogubnemu vplivu tega lista?

Sveče se podražijo. Avstrijsko-ogrske tovarne za sveče so sklenile, da zvišajo cene svečam, ker so poskočile cene surovin.

Ruška koč se zatvori v nedeljo, dne 28. sept. V cerkvi sv. Aneha se bo brala sv. maša, potem pa bode v koči koncert na pohorske „mehe.“

Vreme v Italiji. Iz Turina nam poročajo: Dočim pri nas dela letos deževje hudo nadležno, so v Piemontu julija in avgusta imeli hudo sušo. Zadnji petek so tudi okoli Rima bili hudi nalivi s točo, dočim v Piemontu ni bilo dežja. Iz sosednjih Alp gleda v ravnino sveži sneg celo do 800 metrov.

† Hotelir Panhans. Dne 21. t. m., ob 10. uri zvečer, je umrl v nekem dunajskem sanatoriju znani hotelir Franc Panhans na Semeringu na posledicah operacije želodnega raka. Star je bil še le komaj 43 let.

Novi 20kronski bankovci izidejo dne 29. t. m. in bodo imeli datum 2. januarja 1913. Sedanji 20kronski bankovci z datumom 2. januarja 1907 se bodo vzeli iz prometa in izgube zadnji dan 1. 1915 sploh svojo veljavo.

Kongres nemških naravoslovcev in zdravnikov na Dunaju. Dne 22. t. m. se je pričel na Dunaju 85. kongres nemških naravoslovcev in zdravnikov. V imenu učne uprave je pozdravil kongres naučni minister pl. Hussarek, v imenu dunajskega mesta župan dr. Weisskirchner in v imenu dunajskega vseučilišča rektor Weichselbaum. Kongres je že imel več znanstvenih predavanj in bo zboroval celi teden.

Županska volitev v Tridentu. Pri volitvi tridentinskega župana je bil izvoljen za župana bivši podžupan Viktor Zippel in sicer z 20 proti 9 glasovi. Pred volitvijo so sprejeli občinski svetniki protestno izjavo, ker ni bil potrjen popreje izvoljeni župan N. Manzi. Volitev podžupana so pa odgodili do prihodnje seje.

Ponesrečen vojaški avtomobil. (Pri Hajmaskerju je trčil vojaški avtomobilski vlak v občestni kamen. Vsled trčenja so padli štirje vojaki iz prvega voza. Trije vozovi so jih povozili. Na mestu sta obležala mrtva topničarja Tokulil in Sendrič, Spreitzer pa je težko ranjen. Četrti ponesrečenec ni poškodovan.

Štajersko.

Maribor. (Iz porotne dvorane.) V pondeljek se je pričelo letošnje jesensko porotno zasedanje. Prvi

dan se je zagovarjal 20letni Jožef Preložnik, sin vničarja iz Grajene pri Ptuj, zaradi težke telesne poškodbe, ker je v nekem prepripi s koso odsekal desnoro roko Janezu Vilčniku. Za to junaštvo si je zaslužil Preložnik dve leti težke ječe. — V torek je stala pred porotniki 21letna Marija Pelko iz Motaj zaradi detomora, ker je umorila dne 31. julija t. l. takoj po porodu svojega nezakonskega otroka ter ga skrila v grmovje. Ker se je zadeva zazvedla, je tudi Pelko priznala hudodelstvo. Porota ji je priznala tri leta težke ječe.

Konjice. Konjiški fantje, ali že ni skrajni čas, da se pri nas ustanovi Mladeniška zveza in prepotrebni Orel? Kakor se sliši, se to že dalje časa snuje in sicer na tiem in mirno, kar je tudi edino prav. Ali je lahko ustanoviti kakšno zvezo? Nikakor ne! Človek mora zato zastaviti vse svoje moči, a žanje pa potem mnogokrat samo nehvaležnost, zasramovanje in še celo psovke. Najpridnejši agitator za našo zvezo je častiti gospod kaplan Jernej Podpečan, ki je zastavil za nas vse svoje zmožnosti, pa žalibog, da se mu gre le malo na roko, ali celo nič. Imenovanega gospoda pa, mislim, najbolj podpira gospod organist Ivan Lednik, posebno kar se tiče godbe in petja, kajti on je v tej stroki zelo izvežban. Konjiški fantje, pa tudi drugi iz okolice! Na delo! Ustanovite Mladeniško zvezo in Orla, ubogajte svoje voditelje, ki se za vas obilo trudijo, njihov trud jim pa povračujte s tem, da pristopite v Mladeniško zvezo vsi, a potem pa na delo! Pazite, da vas nasprotniki že ne prehitite, torej hitite! Liberalci ustanavljajo v našem okraju Sokola, zato pa le hitro z Orlom na dan, da ne bo prepozno; po smrti ni pokore.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na rožensko nedeljo, dne 5. oktobra, bo na Sv. gorah veliko dekliško slavje. Slovesno se bo upeljala nova Marijina družba pri Sv. Petru. Cerkveno opravilo se začne ob pol 11. uri. Po cerkveni slovesnosti bo dekliško zborovanje. Pridiguje in na shodu govori gospod dr. Hohnjec. Članice Marijinih družb, dekliških zvez in sploh slovenska krščanska dekleta iz sosednjih župnij, pridite v najobilnejšem številu!

Dobrna. Dne 22. t. m. je po naročilu c. kr. poljedelskega ministrstva ogledal njen konsulent gosp. Rudolf Kukutsch naše pašnike, osobito dve posestvi, ki bi se dali kupiti za združne namene. Kakor vsi strokovnjaki, je bil očaran od ugodne lege pašnikov, iznenaden pa je bil, da so šentjoški travniki tako zanemarjeni. Veliko narodno bogastvo leži tu zakopano. Merodajni faktorji, kakor okrajni zastopi, dežela, in seveda v prvi vrsti država bi morali tu prejkot prej pomagati. Naša zadruga se trudi in to se tudi od ministrstva hvaležno pripozna, leta in leta za zboljšanje zanemarnjenih teh več 100 oralov pašnikov. Upamo, da spomladaj začnemo vsaj po malem.

Mozirje. V nedeljo, dne 5. oktobra, se vrši pri nas Konstantinova slavnost, katero priredi mozirsko izobraževalno društvo ob 3. uri popoldne v hotelu „Ilirija.“ Spored: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor, govornik pride od drugod. 3. Narodna igra „Krivoprisežnik“, potem petje in drugo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dol pri Hrastniku. V nedeljo, dne 5. oktobra, bo na Dolu blagoslovljenje nove zastave dekliške Marijine družbe. Ob desetih dopoldne pridiga, sveta maša in slovesno blagoslovljenje. Vsi povabljeni, a zlasti pa prosimo Marijine družbe, da se udeleže od blizu in daleč mnogoštevilno.

Celje. (Med vagoni ga je zmučalo.) Dne 20. t. m. se je pripetila na tukajšnji železniški postaji nesreča, ki bo zahtevala bržčas eno človeško žrtev. Zavirač Kocbek je iz do sedaj neznanega vzroka pri premikanju vozov obvisel s svojo suknjo na nekem vagonu, na kar ga je pritisnilo na dva druga vagona, ki sta se nahajala pri križišču, s tako silo, da je dobil na celem telesu smrtnonevarne poškodbe. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico.

Trbovlje. (Sina pred očmi očeta razmesarilo.) Dne 20. septembra predpoldne se je igral 4veletni sinček Franc tukajšnjega železniškega čuvaja Franca Zagoška na železniškem tiru, kar pridrvi vlak štev. 73 po tiru. Še predno je zamogel oče rešiti svojega otroka, ga je že pograbila lokomotiva ter ga pred očmi nesrečnega očeta tako razmesarila, da so viseli kosci mesa na lokomotivi, zopet druge kosce mesa je pa razmetalo na vse strani.

Kolera.

Na Hrvaškem je bilo pretečeno sodoto naznanjenih 19 novih slučajev kolere. V Rumuniji kolera že naravnost strahovito razsaja; prizadetih in okuženih je za vsem 206 občin. Na koleri bolnih je zdaj 1134 oseb, k temu številu še pa pride 99 najnovejših slučajev. 45 od teh na koleri zbolelih oseb je že umrlo, 51 ozdravilo in 1137 je še pa bolnih.

Vlada je prepovedala nek socijalistični meting iz strahu, da bi se morilka še huje ne razširila.

Listnica uredništva.

Prijatelj „4“: Pride, kađar bo najbolj udarilo.

Loperšice: Hvala! Dobili že od drugod. Pozdrav!

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“!

Divje kostanje

v vsaki množini, na drobno in debelo, kupuje po najvišjih cenah trgovca **Ignac Tischler**, Tegetthoffova cesta 19, Maribor.

Med. dr. A. Kunst

distriktni in zobozdravnik

naznanja, da ordinira od 30. septembra naprej v **Žalcu** v hiši g. trgovca Vodenik-a nasproti cerkvi.
Žalec, dne 24. septembra 1913.

Prevzetje lekarne „Pri zamorcu“ Maribor, Glavni trg šte. 3.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel lekarno g. E. Taborsky-a, ter isto s svežimi lekarniškimi potrebščinami, s tu- in inozemskimi specialitetami bogato založil.

Prosi in se priporoča za mnogobrojni obisk

Dragotin Raymann, lastnik lekarne
„Pri zamorcu“ Maribor - Glavni trg šte. 3.

Ledenica in vsa priprava

za zalogo piva se prihodnje leto da prostovoljno na več let v najem ali se pa proda; je v dobrem stanju in se da iz nje narediti stanovanje za kakega rokodelca ali penzionista; tudi nekaj zemljišča je zraven, pri postaji Poličane, plačilo na večletne obroke. Zve se pri Gajšku v Poličanah. 189

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz Jakominiplatz 14.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Franjo Duchek

svečar in medicinar v Mariboru
Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna! Nizke cene!

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Vedno svežo špecerijsko blago ter vsakovrstne

sveče za cerkve

ima v zalogi po najnižjih cenah in kupuje deželne pridelke

Franc Kolenc

trgovca

Celje - Narodni dom.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštnine prosto. Svetovna tvrška. Na fisoče zahval.

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor, Brunnsgasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranje vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, trgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek pravi zagrebški : Franck : z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na slastnem okusu ter fini vonjavi.

Njegova nadaljna dragocena prednost je velika izdatnost.

al em 45/25.646

A. VIHHER

Koroška cesta 53 Maribor Heugasse 2 in 4

se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Demetrij Glumac

Glav. delavnica: bakrar Maribor, Kasarnska ulica 9
Podružnica: Ptuj, Sarnitzgasse 11

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kot montiranje parnih kotlov za parne stroje barvarnic, belilnic, tovarn za usnje in sveče, za parne in vodovodne naprave v bakru in železu

Perilni kotli in kotli za žganje vedno v zalogi. Peronospora brizgalnico lastnega izdelka Kupujem po najvišji ceni staro kovino, baker, medenino in cin. Popravila vsake vrste točno in zelo po ceni. 98

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/4%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).